

TOBIAS LANDEHAG

AMFETAMIINI- KOKKI

**ELÄMÄNI HUUMERIKOLLISENA NELJÄLLÄ MANTEREELLA
- JA OIVALLUS JOKA MUUTTI KAIKEN**

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Ruotsinkielinen alkuteos
*Amfetaminkokaren: mitt liv som kriminell
på fyra kontinenter – och en insikt som förändrar allt*

© Tobias Landehag ja Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Suomentanut Nuanxed / Marke Nuutinen

Sivulla 276 on lainaus August Strindbergin näytelmästä *Uninäytelmä*.

Suomentanut Lauri Sipari, 1985.

Sivulla 460 on lainaus Richard Bachin kirjasta *Lokki Joonatan*.

Suomentanut Jaana Kapari-Jatta, 2015.

Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava

Asemakatu 6, 40100 Jyväskylä

tuoteturvallisuus@otava.fi

Tekstin- ja tiedonloughinta kielletty.

ISBN 978-951-1-53791-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026



BREAKING BAD

Marrakechissa oli epätavallisen viileä syyspäivä vuonna 2014, mutta kuumuus tuntui silti tukahduttavalta. Hiki valui pitkin selkääni, sillä sisimmässäni raivosi vihan ja turhautumisen tulimyrsky. Polttava tuska sai kyyneleet pakkautumaan silmiini, vaikei kukaan sitä nähnytkään. Pystyin hädin tuskin hengittämään. Ongelmat, jotka olivat vanginneet minut, puristivat rintakehääni kuin raskas, säälimätön ja pahansuopa koura. Ajatukset pyörivät hirmumyrskyn lailla, kun astuin asunnostani Rue de Parisille.

Olin matkalla kohti katastrofia. Koko maailmani liukui kohti tuhoa, ja jokaisen kuluvan minuutin myötä viimeisetkin mahdollisuudet estää romahdus valuivat aavikon kuumaan hiekkaan. Yhdessä muiden kanssa olin yrittänyt kaikkeni. Mutta nyt olin yksin. Ymmärsin, että vain minä pystyisin muuttamaan kohtalon, jonka syövereihin olin syöksymässä.

Vaelsin Hivernagen katuja. Kaupunginosan ikivanhat afrikkalaiset palatsit kohosivat kimaltaviin länsimaisiin kuoriin verhottujen hotellien ja kasinoiden rinnalla. Kamelit ja Ferrarit kulkivat samalla ajoradalla, ja ikiaikaisten itämaisten mausteiden tuoksu sekoittui korkeakokkeaanisen bensiinin hajuun. Se muistutti jatkuvasti eri maailmojen välisistä kuiluista. Keskellä tätä surrealistista *Tuhannen ja yhden yön tarinoiden* ja länsimaisen yltäkylläisyyden sekoitusta olin menettämisilläni kaiken.

Place de la Libertén luona istahdin palmun varjostamalle puistonpenkille. En kuitenkaan saanut rauhaa. Elämäni oli ollut yhtä henkeäsalpaavaa vuoristorataa. Epätodennäköisen menestyksen ja riemuvoittojen lomassa olin romahtanut useita kertoja. Tansanian

savannikylissä, Ketaman vuorenhuipuilla Marokossa, Eldoradoa himoitsevien pankkiirien takia Euroopan finanssimaailmassa, paa-tuneiden kokaiiniyrittäjien keskellä eteläamerikkalaisissa salakul-jettajien pesäkkeissä, jopa silloin, kun onnistuin kotona Ruotsissa usuttamaan kaksi yhteistyötä tekevää rikollisjengiä toisiaan vastaan. Olin elänyt veitsenterällä ja toisaalta menestyksen huumassa. Toisi-naan olin ollut aivan huipun tuntumassa, kun kaikki oli romahtanut. Minulla oli ollut niin paljon, ja olin menettänyt kaiken. Olin pyörit-tänyt menestyviä, sysimustia liiketoimivia, jotka tyydyttivät suurim-man tarpeeni: sain vastustaa yhteiskuntajärjestelmää, jota sydämes-täni vihasin. Minulla oli ollut kulissifirmoja lukemattomilla aloilla ja lukuisissa maissa.

Mutta tällä kertaa kyse ei ollut vain rahasta ja liiketoimista, vaan paljon pahemmasta. Se piili syvällä sisimmässäni. Tuntui kuin maailma olisi vedetty jalkojeni alta, kuin koko kaupungista – tuosta kauniista, nyt kadotetusta kaupungista – olisi tullut oman kadotetun olemassaoloni peilikuva. En löytänyt ulospääsyä. Minun oli saatava levähtää. Saatava ajatukseni muualle.

Aivan sen puiston vieressä, jossa parhaillaan istuin, oli seudun ainoa alkoholia myyvä ruokakauppa. Se oli nuhjuinen pieni Carre-four-myymälä, jossa tuoksui aina hedelmille ja pesuaineelle. Pystyin usein ajattelemaan paremmin, kun olin alkoholin vaikutuksen alai-nen. Viina ei välttämättä tehnyt minusta viisaampaa, mutta sen avulla mietteet eivät viiltäneet minua kuin veitsenterät. Ja minä tarvitsin jotain lievittävää, joka hioisi kaikesta terävät särvät.

Hetkeä myöhemmin olin palannut samalle penkille, mutta tällä kertaa mukanani oli litran punaviinitonkka.

”Nyt saa riittää tämä itsesääli. Kun olen juonut tämän viinin, minulla on oltava toimintasuunnitelma”, sanoin itselleni hiljaisella, mutta päättäväisellä äänellä. Aivan kuin sanat olisivat saaneet enem-män painoarvoa, jos ne lausuttiin hiljaa. Riuhtaisin muovikorkin auki ja otin reilun kulauksen. Karvas viini poltteli hiukan kurkussa, mutta se tuntui kuuluvan rituaaliin, se oli askel kohti selkeyttä. Sitten

mieleeni juolahti, mitä olin tehnyt pari tuntia aiemmin. Olin katsonut *Breaking Bad* -televisiosarjaa. Silloin tein päätökseni. Alkaisin valmistaa amfetamiinia ja myös myydä sitä itse. Ja kuten minulla oli tapana, paneutuisin siihen kunnolla.

PAHA

Ensimmäiset muistoni koostuvat kolmesta asiasta: rakkaudesta, ahdistuksesta ja pakosta. Vanhempieni rakkaus oli ehdotonta, se oli perusta, johon olin aina voinut tukeutua. Yhtä itsestään selvää oli ahdistus, joka oli seurannut minua lapsuudestani asti. Touretten oireyhtymästäni ei voinut syyttää ketään: tic-oireet, rykimiset ja pakkomielteet olivat vaivanneet minua pienestä pitäen. Mutta olin myös lannistumattoman ylpeä.

Häpeä kasvoi vuosien myötä, mutta ylpeys kasvoi yhtä vahvaksi. Opin varhain, että olin erilainen. Mitä paremmin sen ymmärsin, sitä enemmän kätkin sen ylpeyteni taakse.

Bing Crosbyn ääni kantautui yläkerran rahisevasta LP-soittimesta. Joululaulu kilpaili korkokenkien kopinan, puheen ja joulukuusesta silloin tällöin lattialle putoavien neulasten äänen kanssa. Neulaset tuoksuivat joululle. Juhlaa varten koristeltu suuri ja komea talomme oli täynnä iloa ja odotusta.

Oli vuosi 1975. Olin viisivuotias ja makasin selälläni kuusen alla vaipuneena rauhoittavaan kuvitelmaan. Kuusesta oli tullut valoa loistava maailmanpuu, jota asuttivat eläviksi muuttuneet koristeet. Olin tuon maailman hallitsija, näkymätön, mutta kaikinäkevä. Täällä minun ei tarvinnut kätkeä mitään ja pääsin pakoon pääni myllerrykseltä.

Mutta jouluruoan tuoksu sitä vastoin tavoitti minut. Lihapullista, prinssinakeista, siankyljestä ja janssoninkiusauksesta huokuva tuoksujen sekoitus havahdutti minut maailmanpuukuvitelmastani.

”Tobias-kulta... siinähan sinä olet. Nyt käydään jouluaterialle, tule!”

Äitini, turvani tässä maailmassa, havahdutti minut. Rakkaus ja ruoan tuoksu sekoittuivat pääni kaaokseen. Hän antoi minulle lasillisen mehua, ja istuin sohvalle.

Aivot alkoivat komentaa: nosta käsi, räpäytä silmiä, nytkäytä olkapäätä, tartu lasiin. Rykimisiä, silmänräpäytyksiä, pientä säätöä. Lasi suuta kohti – väärin, se osui liikaa toiselle puolelle. Löydä oikea asento, räpäytä, rykäise, no niin, avaa suu, taivuta päätä taaksepäin, rykäise, räpäytä räpäytä, kulaus, räpäytä, kulaus.

Kehon kipu sekoittui ahdistuksen tuottamaan paineeseen. *Siihen*, mikä oli sisälläni kaikkein tuntemattomimmassa loukossa. Suuressa pimeässä tuntemattomassa, minne en uskaltanut mennä, piileskeli Se levittämässä myrkyään.

Äiti näki kamppailuni. ”Tobbe-kulta, mikä silmiäsi vaivaa?”

”Ei mikään, äiti... Kuusenroska vain meni silmään”, valehtelin ja livahdin portaita ylös.

Ääni sisälläni toisti: *Sinun täytyy, tai muuten...* Pääsin huoneen poikki vilauksessa ja avasin parvekkeen oven. Siellä se oli, kalpeana mutta paikallaan. Seisoin parvekkeen penkillä ja kurotin sitä kohti: aurinkoa. Päässäni kaikuva huuto rauhoittui.

Huolestunut äitini huomasi oitis minun puuttuvan joulupöydän hälinästä ja melskeestä. Samoin isäni. Äiti kävi läpi koko talon. Hänen nuorinta poikaansa ei löytynyt mistään. Aurinko paistoi yhä kuin jouluaaton kunniaksi. Lumi kimmelsi kauniisti. Äidin olisi pitänyt nähdä sen ihmeellisyys, hänen olisi pitänyt saada nauttia. Mutta lumikiteiden kaunis kimallus, hänen ihoaan hyväilevät lämpimät säteet, oikeastaan itse auringon olemassaolo sai hänet hermostuneeksi ja levottomaksi.

Oliko se alkanut taas?

Silmäni huusivat kivusta, mutta se ei vaimentanut *Sitä*. Näin pyöreän liekin. Liekin ympärillä värähteli kuin vedessä, johon on heitetty kivi. Sitten sain sulkea silmäni. Hehkuvan liekin ympärillä pimeni, mutta se oli yhä paikallaan. Se oli yhä paikallaan, sillä se oli huomannut minut. Mutta. Jokin sisimmässäni ryhtyi arvioimaan.

Liikaa oikealla. Käänsin varovasti päätäni, jotta pääsisin juuri sen verran vasemmalle kuin olin aiemmin ollut liikaa oikealla. Jotta syntyisi tasapaino. Jotta Se olisi tyytyväinen. Avasin silmäni. *Ja pidä niitä auki yhtä kauan!* Se ei ollut minun ääneni. Ääni ei ollut tavallisen ääni vaan pikemminkin hermostoni kautta viestivä kipu, ja se oli ilkeä. *Tee se... tai muuten...*

”Tobbe-kulta, siinähan sinä olet!” kuulin äidin sanovan huolestuneena. Siellä minä seisoin keskellä talvea ulkona penkillä ja kurotin aurinkoa kohti. Häpesin.

”Rakas Tobbe-lobbe, tulehan!” hän sanoi mitä rakastavimmalla äänellä. ”Sinulle tulee kylmä!”

Jouduin keskeyttämään liian aikaisin. En ollut saavuttanut tasapainoa. Jokin sisälläni ei ollut tyytyväinen. Sen saattoi aistia nyt hiukan voimakkaammin.

”Tobbe-kulta, mikä silmiäsi vaivaa? Isäkin ihmettelee. Hänhän on lääkäri.”

Äiti hymyili ihanaa, ehdotonta rakkautta heijastavaa hymyään.

”Sinustahan on niin hauskaa katsella hänen lääkärinlaukkuaan.”

Rutistin äitiä lujasti.

”Äiti... Ei... Ajoin vain lokin tiehensä. Se oli huoneessa, joten... minä hus vaan... säikäytin sen... Ja se lensi ovesta... mutta... mutta... halusin nähdä sen lentävän pois... (räpätys, räpätys, olkapään nykäisy) ...joten... niin... asettauduin vahtiin... kuin kapteeni... (räpätys) ...niin kuin merirosvokapteeni. Niin se oli, äiti, ihan totta!”

”Mutta rakas pieni Tobias”, äiti sanoi enkelin kärsivällisyydellä. ”Eihän parvekkeenovi ollut auki!”

”Olipas.”

Tempauduin äidin luota ja vältyin enemmiltä kyselyiltä. Vanhemmillani ei ollut mitään mahdollisuuksia horjuttaa ylpeyttäni. He yrittivät aivan kaikin keinoin, mutta mikään ei auttanut. Silti he eivät koskaan luovuttaneet, sillä he uskoivat, että rakkaus ja luja tahto saattoivat voittaa kaiken.

Isäni tapasi aina kertoa kesäkuun illasta vuonna 1954, jolloin hän

otti elämänsä tärkeimmän askeleen. Kuinka hän, torppariperheen kuopus, vailla rahaa tai itseluottamusta, keräsi kaikesta huolimatta rohkeutensa ja meni kesämeikkoon sonnustautuneen kauniin tytön luo. Tyttö oli kolme vuotta poikaa vanhempi, tavoiteltu ja täysin saavuttamaton – mutta nyt hän laski kuitenkin kätensä pojan kädelle. Heillä ei ollut mitään muuta kuin toisensa, mutta heidän välilleen kehittynyt rakkaus kantoi pitkälle.

Asuimme suuressa talossa, jossa oli useita sisäänkäyntejä ja ikkunoita. Niiden ansiosta koti oli ilmava ja siellä oli liikkumatilaa. Puutalomme sijaitsi vehreällä tontilla. Lähellä oli tammia kasvava mäki, joka oli pienelle pojalle suuri ja joskus pelottavakin metsä. Talo, tontti ja metsä olivat minun maailmankaikkeuteni – kunnes ahdistus tuli yöllä, kutisti huoneeni, ja Se, veriviholliseni, sai elämässäni yhä enemmän valtaa 70-luvun lopulla. Sillä ei ollut nimeä, se vain piteli elämäni otteessaan.

Silloin tunsin perheen suojamuurin ulkopuolella myös ensimmäistä kertaa maailman vaatimukset: täytyi käyttäytyä tietyllä tavalla sopeutuakseen joukkoon. Tic-oireeni ja sisälläni ammittava musta aukko tekivät minusta erilaisen, ja kohtasin yhteiskunnan raajan todellisuuden. Olin outo, helppo saalis muille, ja se vain vahvisti ulkopuolisuuden tunnettani. Lapsena en ymmärtänyt, miksi tunsin itseni muita vähäarvoisemmaksi vanhempieni jatkuvasta tuesta ja viisaista sanoista huolimatta: ”Tobias, älä koskaan unohda, että kaikki ihmiset ovat yhtä arvokkaita.” Häpeä oli pohjaton, eikä kukaan perheen ulkopuolinen saisi tietää totuutta.

Varhaisimmat muistoni ovat täynnä pelkoa seiniä, korkeita paikkoja, sairauksia ja hyönteisiä kohtaan. Kuusi–seitsemänvuotiaana kävi selväksi, kuinka erilainen olin. Toiset nauroivat, osoittelivat, kuiskivat. Vetäydyin syrjään, ja yksinäisyys vahvisti häpeää.

Yksinäisyydessä ahdistus ja pakkomielleet pitivät rautaisessa otteessaan. Sisällä minua vainosivat seinät, ulkona muurahaiset. Jos muurahainen sattui tulemaan kädelleni, huusin ”yök, yök, yök” ja löin ja raavin sitä toisella kädelläni. Kipu hellitti, mutta se, mitä pian

kutsuisin Pahaksi, siirsi sen toiseen käteen. Ahdistus pääsi jälleen valloilleen. Periviholliseni hallitsi mieltäni ja kehoani joka ikinen hetki ja vaati tasapainoa. Jos en saavuttanut sitä, minulle tuli inhottava olo, kipua, ahdistusta, pakkoliikkeitä. Silti menin muurahaisten valtakuntaan etsimään taas suuria, ällöttäviä muurahaisia. Onnistuin siinä toisinaan jopa polvillani kontaten, tärisevin käsin, kivusta ja ahdistuksesta huolimatta. Mutta muutaman kerran Paha ei tyytynyt ennen kuin olin tunkenut molemmat käteni muurahaiskekkoon.

Perheen ulkopuoliset näkivät vain kummallisen lapsen: silmiään räpyttelevän, rykivän ja nykivän pojan, joka sanoi outoja asioita, heittäytyi alas puista, tuijotti aurinkoon ja väänteli ja käänteli päätään. Toisinaan poika joutui hysteerisen kiukun valtaan, ja toisinaan hän lasketteli mielikuvituksellisia valheita, kun joku huomautti oireista ilkeästi tai aivan viattomastikin.

Olen vakuuttunut, että ihmiset eivät synny pahoiksi, mutta epäluuloisuuden, ryhmäpaineen ja kaksinaismoralismin kaltaiset sosiaaliset ilmiöt voivat saada aikaan tuhoisaa pahuutta. Lapsena uskoin, että ulkopuolisuuteni oli pelkkää omaa syytäni. Vasta aikuisiällä ymmärsin, missä ongelma piili – ja tunsin silloin hallitsevani sen paremmin – mutta nuorena kokemani sosiaalinen epävarmuus ja jatkuva sisäinen taisteluni tekivät elämästäni lähes mahdotonta. Turhauduin myös varhain ulkopuolisuuteeni, ja sillä oli niin ikään vakavia seurauksia. Ensimmäiset ratkaisuyritykset päättyivät vihaan ja valheisiin. Niin kävi päiväkodissa ja alakoulussa: riitoja, tappeluita ja lisää kielteistä huomiota. Ehkä juuri sen vuoksi muutuin.

Jos minut valittiin viimeisenä, jätettiin yksin tai minua kiusattiin, esitin välinpitämätöntä, olin poimivinani sieniä tai venyttelin leikkijöiden liepeillä. Joskus jouduin tappeluihin, mutta useimmiten turvauduin uuteen ”positiiviseen ajatteluuni”. Kun vaatteeni varastettiin liikuntatunnin jälkeen ja jäin seisomaan pelkkä pyyhe ympärilläni, tein ainoan loogisen asian: muutuin kapellimestariksi. Pojat huusivat ”läski, läski” aivan epätahdissa. Siispä otin ohjat käsiini. Pian koko porukka esitti pilkkahuutoaan täydellisessä rytmissä, kun taas minä

marssin käytävälle etsimään vaatteitani arvokkaana kuin mikäkin alaston maestro.

Taktiikastani tuli yhä hiotumpi, ja vaikka siitä puuttuikin glamouria, se tarjosi tiettyjä etuja. Selvisin neljänneestä, viidennestä ja kuudennesta luokasta ilman kiusaamisselvittelyjä tai psykologikäyn-tejä. Onnistuin lisäksi tekemään mahdottoman tempun: hankkimaan ystävän viidennellä luokalla.

Perheeni muutti Karlskronaan samana päivänä, kun aloitin neljän-nen luokan, mutta jatkoin samassa koulussa. Jos maaseudun koulu oli aiheuttanut ahdistusta, miltä kaupungin koulu sitten olisi mahtanut tuntua?

Luokallani oli Sverker, älyttömän cool ja tunnetun syyttäjän poika. Hän oli sekä luokan priimus että katu-uskottava tyyppi, mikä teki hänestä luokkamme itsestään selvän tähden. Oli tietenkin täysin mahdotonta, että minun kaltaiseni voisi ystävystyä hänen kanssaan – ja sen me kaikki tiesimme, Sverkerkin.

Samoihin aikoihin aloin myös ymmärtää, kuinka paljon itse asiassa valehtelin. Kun totuus valkeni, aloin inhota itseäni niin paljon, että se melkein ylitti Tourettesta ja ulkopuolisuudestani tuntemani häpeän. Jälleen yksi taakka, jota en jaksanut kantaa. Siispä ainoaksi keinoksi jäi valehdella myös itselleni. Oli helpompaa teeskennellä kuin kohdata todellisuus.

Minusta tuli nopeasti manipuloinnin mestari. Kukaan aikuinen, kukaan opettaja, kukaan oppilas ei aavistanut mitään – paitsi Sverker. Hän näki, kuinka tein kaikkeni piilottaakseni tic-oireeni, pakko-ajatukseni ja ulkopuolisuuteni. Hän ei koskaan kiusannut minua suoraan eikä sanonut mitään ilkeää. Hän vain seiso i varmana asemastaan, tarkkaillen. Toisinaan kohtasin hänen katseensa, enkä koskaan osannut sanoa, näinkö siinä uteliaisuutta vai halveksuntaa.

Viidennellä luokalla seisoimme eräänä marraskuun alun päivänä vierekkäin suojatien edessä. Yhtäkkiä Sverker poimi ojasta pari repaleista aikakauslehteä. ”Ootko nähnyt tällaista?” hän kysyi. Seiso i

jähmettyneenä kuin punainen steariini-kynttilä kykenemättä sanomaan sanaakaan, eikä pienintäkään tic-oiretta tai rykäisyä kuulunut tai näkynyt. Sverker puhui minulle, ja lehden kannessa oli alaston tyttö. Sverker alkoi selata lehteä.

Seisoin yhä kynttilänä, mutta yhtäkkiä jalkani veivät minua hitaasti lähemmäs häntä.

Koulun jälkeen menimme uudestaan samaan paikkaan. Osoitimme ja hihitimme melkein kuin tasavertaiset. Ajatus huimasi: voisiko sittenkin olla olemassa jumala, joka oli lähettänyt minulle Sverkerin, ja bonuksena vielä alastomat tytötkin? Sverker katsoi minua coolisti ja otti esiin muovipussin, jossa oli lehti. Siitä tuli symboli sille, että olin saanut kaverin. Salaisen tosin, mutta hitto soikoon, kaveri oli Sverker.

Kaveruudellamme oli myös hintansa, mutta leijuin silti pilvissä. Ja säännöt olivat yksinkertaiset: ”Tee niin kuin sanon, muuten en ole kaverisi.”

”Hae minun jumppapussini.”

”Tönäise tuota hölmöä.”

”Anna minulle purkkasi.”

Aina saman kertosaheen saattamana: ”Muuten et saa olla kaverini.”

Eräänä aurinkoisena marraskuun päivänä Sverker ilmestyi kouluun omahyväinen virne kasvoillaan. Ruokavälitunnilla tapasimme koulun takana olevalla rinteellä. Hän oli ottanut mukaansa kaveripussimme, joka näytti epätavallisen painavalta. En tajunnut syytä ennen kuin hän avasi sen. Pussissa lojui kaksi upouutta, saksalaista pornoa tihkuvaa lehteä kannet kiiltäen. Muutamaa minuuttia myöhemmin olin tulipunainen ja housuntaskussani oli jotain, joka tuntui kynttilältä.

”Just niin, pöllin ne”, Sverker sanoi itsevarmasti.

Olin juuri kysynyt, pitikö todella paikkansa, että hän oli varastanut lehdet. VARASTANUT!?

Vanhempani olivat tehneet täysin selväksi, että ikinä ei saanut

varastaa. Ikimaailmassa ei saanut tehdä mitään varkautta muistut-tavaakaan. He olivat selittäneet, että ensin opiskellaan ahkerasti, sit-ten tehdään töitä ahkerasti, autetaan aina muita ihmisiä, ei koskaan varasteta ja maksetaan jotain niin kummallisen kuuloista kuin veroja.

Käsittämätöntä. Melkein kaikkivoipa luokan tähti tärkeine isi-neen – *hän oli varastanut!* Sverker potkaisi kiveä kuin mitään ei olisi tapahtunut, ja minä vain toljotin siinä enkä tiennyt, katsoisinko häntä vai lehtiä. Aivot menivät oikosulkuun, sanat juuttuivat kurkkuun, maailma keinui. Lopulta Sverker rikkoi hiljaisuuden.

”Seuraavaksi on sitten sinun vuorosi.”

Sverker tiesi täsmälleen, mistä minun piti hakea lehdet. ”Tiskin ta-kana oleva ukko ei liiku sieltä mihinkään. Mene vaan sisään, käy pol-villesi, valkkaa ja lähe vetää.” Sverkerin slangia. Hän käytti sitä toi-sinaan. Hän ei puhunut Karlskronan murretta, mutta heitti silloin tällöin muutaman sanan, kun jokin oli helppoa kuin heinänteko, sel-vää pässinlihaa, *nemas problemas*.

Vähintään sataneljäkymmentä lyöntiä. Istuin paikallani, mutta syke oli korkealla. Bussi hidasti, ja pian seisoin kaupan sisäänkäynnin edessä. Lokki katsoi minua oudosti. Kaikki muu oli kuollutta: asfaltti, tiili, metalli ja muovi. Ajattelin, että kun minulla nyt taisi olla yh-teys Jumalaan, niin saman tien voisin rukoilla: ”Rakas Jumala, anna Hapannaamaukonkin olla kuollut, ainakin hetken ajan.”

Hikisenä ja voimattomana raahasin lyijynraskaat kenkäni kaup-paan. Seisoin siellä kuin vedellä täytetyssä altaassa, halvaantuneena. Edessäni oli ruskeaverikkö rinta kädessään, kieli nännillä. Sydän hak-kasi, keho, tai ainakin pippeli, reagoi, olin kuin kuplassa lehdet käsis-säni. Yhtäkkiä kuulin askelia. Aivot menivät taas oikosulkuun.

Onnistuin siirtämään metallirötisköksi muuttuneen kehoni tis-kille. Lehtiä selän takana pidellen ongin esiin viiden kruunun sete-lin. Hapannaamaukko seisoj suoraa edessäni, kiersosilmäisenä ja happamana. Räps, räps. ”Yk... yksi Hubba Bubba, kii... kiitos.” Hän murahti, paiskasi purkan tiskille ja otti viitoseni.

Olin lyijystä tehty robotti, kun kompuroin ulos kaupasta Hubba Bubba kädessäni ja lehdet vatsaani vasten painettuina. Tuuli jäädyytti hikeni. Lokki katsoi minua taas oudosti. Mutta kukapa ei tuijottaisi oudosti robottia, joka pöllii pornolehtiä?

Ennen kuin ehdin juhlia, Hapannaamaukko tuli ovelle korskuen kuin härkä.

”Pojannulikka, entäs ne lehdet?” Maailma pyöri. ”Helvetin kakara, anna ne tänne! Muuten kerron vanhemillesi!”

Sisimpäni kuoli, otin lehdet esiin ja ojensin ne ukolle. ”Äläkä enää ikinä näyttäydy täällä!” Olin jo kääntynyt ja lähdössä pois nollapisteestä. En tiennyt, miten se onnistui, koska minusta tuntui, etten halinnut kehoani lainkaan. Saatoinkin olla yhtäkkiä muuttunut purjeeksi, joka sai vauhtia vihaisista, ilkeistä äänistä, jotka välittivät pahaenteisiä viestejä.

”Ja taidan saatana kertoa vanhemillesi joka tapauksessa.”

Hirmumyrsky oli noussut, ja minä purjehdin tieheni nopeammin kuin olin koskaan uskonut mahdolliseksi. Ukon karjunta kaikui päässäni, mutta hän ei karjunut yksin. Hapannaamaukon sanojen aiheuttama ahdistus poltti kuin tulenlieskat, mutta ahdistus ja kaikki muukin olivat saaneet seuraa. *Sinun täytyy – tai...* Paha.

Muutamaa minuuttia myöhemmin istuin kylmällä kivellä Saltön uimahyppytornin juurella. Oli kolea marraskuun ilta, ja olin 11-vuotias. Tärisin kylmästä, vaikka minulla oli villapipo, lapaset ja paksu toppatakki.

Nyt minun täytyy, tai tapahtuu jotain todella kamalaa!

Hiki valui pitkin selkärankaani, vaikka palelin niin, että teki kipää. Leuka nykäisi kahdesti vasemmalle, sitten kerran kovempaa oikealle, ennen kuin ryin kovaan ääneen kolme kertaa. Kolme kertaa. Ei kahta tai neljää. *Nyt minun täytyy, muuten...*

Niinpä nousin päättäväisesti ylös rykäistyäni vielä kolme kertaa. Ilman pienintäkään epärointiä suuntasin askeleeni hyppytornille.

Hieman kauempana lyhtypylväs mulkoili minua epäluuloisesti ohittaessani sen. Ylhäällä tummanharmaalla taivaankannella pari

talvehtimaan jäänyttä merilintua liiti ympyrää. Ne olivat ainoat elävät todistajani.

”Nyt, tai kaikki menee päin helvettä”, sanoin itselleni, kun jäin epäroimään hetkeksi. Olin huomannut, että hyppytornin alapuoliseen veteen oli muodostunut ohut jääkerros. Luotin kuitenkin sanoihin, luotin kaikesta huolimatta Pahaan. Keräsin rohkeutta toinen jalka tikkailla ja kiskoin itseäni väkisin ylöspäin umpijäisillä käsilläni.

Syvä hengenveto. Sitten toinen, ja nykäisin leukaa kolme kertaa vasemmalle, sitten oikealle, ja rykäisin nopeasti kolme kertaa. Lopulta annoin itselleni käskyn ja aloin kiivetä nopeasti ja päättäväisesti ylöspäin. Kun olin päässyt korkeimmalle, kymmenen metrin tasanteelle, asettauduin selkä tuulta vasten, ainoa kaiteeton sivu edessäni. Sydän pamppaili hysteerisesti. Aivan kuin se olisi halunnut hypätä rinnastani.

”Sinun pitää hypätä”, Paha huusi pilkallisesti, kun suljin silmäni. Sitten nykäisin leukaani ja heittäydyin pimeyteen.

Kaksi päivää myöhemmin ojensin kuitenkin kaksi uutta lehteä ja kaksi Hubba Bubbaa Sverkerille. Olihan niitä muitakin kauppvoja. Olin ollut kauhuissani – mutta vielä enemmän itsepäinen ja ylpeä.

Kymmenvuotiaana olin sosiaalisilta taidoiltani viisivuotiaan tasolla. Kahdenteentoista ikävuoteen mennessä olin ottanut aimo harppauksen: pärjäsin muiden keskuudessa kuin kahdeksanvuotias, ja olin saanut ensimmäisen oikean ystävän.

Tommy oli minun vastakohtani: sen lisäksi, että hän oli yhtä tummatukkainen kuin minä olin vaalea, hänen cooliutensa oli luultavasti ollut seitsenvuotiaan tasolla jo hänen syntyessään. Sitä paitsi hän oli puoleensavetävä kova tyyppi, joka käytti nuuskaa.

Kolmetoista vuotta – mikä loikka! Kesällä 1983 muutuin lyhyestä ja tanakasta pitkäksi ja hoikaksi. Minulla oli lisäksi komea takatukka ja edelleen kaveri, joka käytti nuuskaa. Kun pidin suuni kiinni, onnistuimme jopa tekemään vaikutuksen Vedebyn koulussa. Tommyn mukaan ysiluokan tytöt olivat kyselleet, millä rinnakkaisluokalla me olimme.

Nopea kehitys sai minut ymmärtämään uuden asian: ei voinut olla nykivä, rykivä, pakko-oireinen friikki muiden nähden, jos halusi tulla hyväksytyksi. Aloin opetella itseni kunnioittamista, mutta tajusin kauhukseni, että tic-oireeni näkyivät enemmän kuin olin luullut.

Olin ollut itsepäinen ja kurinalainen jo lapsena, mutta olin hyödyntänyt kurinalaisuuttani lähinnä kriisitalanteissa. Kahdentoista ikäisenä tajusin siis, etten paljastunut friikiksi vain toisinaan, olin friikki koko ajan.

Sitten aloin ensimmäistä kertaa tutkiskella itseäni: ymmärsin langenneeni ryhmäpaineeseen ja olleeni itsekini ilkeä. Aloin ymmärtää, mitä on kaksinaismoralismi, ja samalla sisimmässäni kasvoi viha, jota en käsittänyt. Se saisi selityksensä vasta monta vuotta myöhemmin, mutta silloin olin jo kriisissä.

Tourette oli helvettiä, mutta huomasin sen olevan kuitenkin haurasta tekoa, suurin piirtein tavallisen teräksen kaltaista, ja senhän voi murtaa oikeilla työkaluilla. Itsepäisyyteni sen sijaan oli jousiterästä, joka ei antanut periksi koskaan.

Oireeni tulivat ja tulevat edelleen pieninä annoksina, mutta jatkuvasti. Aivot lähettivät signaaleja joka sekunti: epämurkavaa oloa, nykyisiä, jännitystä. Uusi signaali, uudessa kohdassa, uudestaan ja uudestaan. Ja samanaikaisesti yritin toimia muiden ihmisten joukossa.

”Tämä on kohtaloni”, ajattelin jo varhain, mutta Pahasta ja Friikkipellestä tiesin vain minä. Kukaan ei auttaisi minua. Kun lopulta aloin ymmärtää itsekunnioituksen merkityksen, turvauduin itsepäisyyteen ja kurinalaisuuteen – jousiteräkseen – ja keksin tekniikan, jolla siirsin tic-oireet sinne, missä ne näkyivät vähemmän.

Vuosien myötä minusta tuli pidempi, hoikempi, itsevarmempi ja sosiaalisempi, ja samalla friikkipiirteet vähenivät. Mutta itsetuhoinen viha kasvoi kasvamistaan.

Viisitoista vuotta. 188 senttiä, pöyheä tukka, rusketus. Istuin erään kahdeksantoistavuotiaan kaverini auton takapenkillä, ulospäin itsevarmana mutta sisäisesti vihasena ja epävarmana. Olin alkanut venyttää rajojani: polliä karkkia, polkupyöriä, rikkoo ikkunoita,

ja aina omasta aloitteestani. Paha ei pakottanut minua siihen. Sen teimme minä ja minun vihani.

Tuona iltana vuonna 1985 sai alkunsa tapahtumien ketju, joka seuraisi minua vuosikymmeniä. Ajoimme jenkkiautoilla Karlskronan pohjoispuolella, olimme vähän pelleilleet ja juoneet olutta. Pysähtyessämme eräässä paikassa eräs toinen jenkkiautoilija, helvetin paskiainen, teki pilaa tic-oireistani. Muutamaa hetkeä myöhemmin istuin autossa hänen lompakkonsa kädessäni.

Olimme ajaneet hitaasti paskiaisen ohitse. Olin nähnyt lompakon. Ja yhtäkkiä en enää ollutkaan pelkkä epävarma viisitoistavuotias. Olin toimintaelokuvan konna.

”Pysähdy tuonne kulman taakse, mistä meitä ei voi nähdä”, huusin kahdeksantoistavuotiaalle kuskillemme. Hän teki työtä käskettyä, minä hyppäsin autosta ja sanoin: ”Odota tässä!” Hän odotti ja ajoi sitten nopeasti paikalta.

Istuin taas kyydissä lompakko kädessä, ahdistus rinnassa. Paskiainen oli nähnyt enemmän kuin luulin, soittanut poliisille ja ker-tonut heille rekisterinumeromme. Poliisi sai kaiken tarvitsemansa, ja pian minut lähetettiin syyttäjän pakeille. Hän tiesi minut varsin hyvin, ja minäkin tiesin hänet.

Sverkerin isän kohtaaminen oli nöyryyttävintä, mitä olin siihen mennessä kokenut. Hänen poikansa oli saanut minut tekemään ensimmäisen rikkomukseni. Minulla ei ollut nytkään vaaraa oikeudellisista seuraamuksista nuoren ikäni ansiosta, mutta sisälläni kiehui viha.

Silloin alkoi itää halveksuntani järjestelmää kohtaan.

Tulin kotiin hiljainen lupaus mielessäni: vastustan, isken takaisin. Ekholmenilla myrskysi sinä iltana sekä ulkona että sisälläni. Sade piiskasi huoneeni ikkunoita, katto natisi. Seisoin peilin edessä katkeransuloinen hymy huulillani ja silmät hehkuen, huumaantuneena helpotuksen, vihan ja päättäväisyyden sekoituksesta. Olin valmis kulkemaan omaa tietäni, vastavirtaan, hinnalla millä hyvänsä. Ja siinä myrskyn pauhatessa lausuin elämäni kohtalokkaimmat sanat. Sanat, jotka lupasin aina pitää salassa.

UUDET YSTÄVÄNI: GORBY-LIIGA, ARMY OF LOVERS JA TISKIHUONEEN AKATEMIKOT

Lausumistani sanoista olin tilivelvollinen vain Pahalle samaan tapaan kuin Ludvig XIV oli aikoinaan tilivelvollinen vain Jumalalleen. Sanat synnyttivät aurinko- ja leijonakuninkaan.

Olin teini-ikäinen äärianarkisti vailla päämäärää mutta täynnä vihaa, joka ei koskaan saanut purkautua. Tulin teinipojan huoneestani ja astuin maailmaan hymy ja omaperäinen tyyli julkisivunani. Pojilla kuului olla takatukka, miesten piti olla lyhythiuksisia. Minä olin minä. Minun kampaustani ei ollut kenelläkään muulla: vuosien saatossa hiukset ulottuivat viimein polviini asti. Lyckebyn kundit olivat mopo-, EPA-traktori- ja jenkkiautohulluja. Minä olin minä ja kieltäydyin oppimasta mitään moottoriajoneuvoista. Tavoittelin yläkoulussa tietoisesti tekniikasta huonointa arvosanaa ja onnistuin siinä.

Inhosin tiettyjä opettajia, mutta hymyilin ja olin ystävällinen heille. Sitten laitoin hajupommeja heidän autojensa tuuletusjärjestelmiin. Ysiluokan jälkeisenä kesänä menin vielä pidemmälle: tungin omaa ulostettani erään opettajan postilaatikkoon.

Järjestelmä saneli, että seuraava askel oli lukio. Huolehtivaiset vanhempani näkivät, kuinka viittasin sille hymyillen kintaalla ja lähdin sen sijaan Nizzaan. Asuin siellä rannalla ja myin krääsää afrikkalaisten maahanmuuttajien kanssa.

Palattuani Ruotsiin otin vastaan arvostetun teinityön tiskaajana Karlskronan kaupunginhotellissa. Vapautta ja vastuuta, joten olin omalla alueellani.

Armeija sen sijaan herätti minussa pelkkää halveksuntaa, niin

asetet kuin asevoimatkin. En suostunut kutsunnoissa koskemaan kiväärijäljennökseen. Sain vapautuksen.

Muutama kuukausi ennen tätä tärkeää vapautusta olin kieltäytynyt myös toisesta minulle ojennetusta aseesta. Silloin tuleva pankkiryöstäjä Anders, joka tunnettaisiin myöhemmin niin sanotun Gorbyliigan jäsenenä, näytti minulle ylpeänä pistoolia Hard Rock Cafen pukuhuoneessa.

Se tapahtui keväällä 1989, ja minä peräännyin, koska minulle tuli yhtä epämukava olo kuin silloin, kun Sverker kertoi varastaneensa pornolehtiä. Muutamassa vuodessa voi tapahtua paljon. Tässä tapauksessa olin käynyt läpi kokonaisen tapahtumaketjun, joka ulottui syyttäjän pojan varastamien pornolehtien katselusta tulevan Gorbyryöstäjän pistoolin näkemiseen.

Vanhempieni rakkaus piti vihani aisoissa ja antoi minulle vakaan pohjan. Siksi kaikki ei karannut käsistä vielä silloin. Muutin Tukholmaan 21. elokuuta 1988. Seuraavana päivänä minulla oli kaksi työtä: olin hard rock -mallina *Veckorevyn*-lehdessä ja kokopäivätyössä Hard Rock Cafessa.

Eräänä vapaailtana Leijonakuningas astui sisään Hard Rock Cafen baariin. Kiharat pöyheinä, tiukka t-paita yllä, niittivyö kimmeltäen. Julkisivuni oli massiivinen. Livahdin köysien taakse, heitin yläfemmat baarimikolle ja istuuduin baaritiskin valtaistuimelleni.

Paradise City jylisi. Minä olin kingi – kunnes kilpailijani Jeppe astui sisään. Cowboyhattu, buutsit, vaaleat kiharat, karisma, joka valtasi koko huoneen. Katseet siirtyivät minusta häneen.

Säntäsin paniikissa vessaan ja tuijotin peiliin. Kaikki oli täydellistä, paitsi hiukset eivät olleet aivan kohdallaan. Se käynnisti tic-oireet, jotka myös näkyivät. En ollut menettänyt valtaistuintani Jepen takia, olin menettänyt sen tic-oireideni takia.

Muutamaa hikistä minuuttia myöhemmin: Leijonakuninkaan pitkät hiukset ryöppysivät yhtä majesteettisina kuin aina, mutta nyt ne oli myös järjestelty täysin symmetrisesti. Tunsin, kuinka ihmisjoukko väistyi jälleen. Astelin ripeästi eteenpäin kuin rockoopperan ilmestys

ja olin saanut itseluottamukseni takaisin. Paluuni otettiin oitis vastaan arvostavin katsein, ja koin jälleen, kuinka ihmisjoukko väistyi kuin olisin ollut kuolematon kuolevaisten joukossa.

Minä, Aurinko- ja leijonakuningas, hymyilin täysin tietoisena vaikutuksesta, joka minulla oli taas valtiaaksi nousseena, kun astelin kohti baaritiskiä. Näkymätön valonheitin seurasi jokaista askeltani ja tekoani, ja se jopa kuuli mantrani: ”minä olen minä” ja ”minä teen kaiken, mitä kukaan muu ei tee, enkä tottele mitään järjestelmää”. Olin... valaistunut. Pääsin paikalleni, kohotin lasini ja sain baarimikolta silmäniskun. Leijonakuningaskin iski itsevarmasti silmää halliten tic-oireet täydellisesti.

Olin jälleen vahva, jälleen paikan kuningas. Siispä kun käännyn ja näin Jepen, tällä kertaa vain metrin päässä minusta, olin täysin tyyni. Muistin, että minä olen minä. Pystyin kaikessa rauhassa tarttumaan hänen käteensä, kun hän ojensi sen tervehtiäkseen. Suorastaan nautin tunteesta, että pystyin itse päättämään, mitä halusin pitää kädessäni. Kiväärijäljennöstä kutsunnoissa: en. Kilpailevan alfauroksen kättä baarissa: kyllä.

Kättelyn jälkeen ajattelin, että kun olen tasapainossa ja hallitsen kaiken, voin myös voittaa kaikki. Ei enää tic-oireiden aiheuttamia silmien räpytyksiä. Ei enää pelkurimaista perääntymistä. Ei enää koskaan mitään helvetin surkeita kieltäytymisiä.

Perjantai-ilta jatkui, kunnes päädyin pukuhuoneeseen Andersin kanssa. Hän piti kädessään pistoolia. Sen oli aiemmin tuonut hänelle muovipussissa henkilö, joka myöhemmin vaikuttaisi syvästi elämäni ystävyyden, yhteistyön, hulluuden ja petoksen merkeissä.

”Tässä... Haluutko pidellä mutkaa?” Anders, jo silloin moninkertainen rikollinen, kysyi susimaisesti hymyillen.

Menetin tasapainoni täysin ja menin pois tolaltani, sillä inhosin aseita. En kestänyt niitä enkä voinut tuntemukselleni mitään. Pelästyin, tunsin vastenmielisyyttä, peräännyin pelkurimaisesti, ja räps räps vain.

”En.”

Pitelin kuitenkin mielelläni varastettuja lounaseteleitä sekä sinä iltana että monina muinakin iltoina. Se riitti minulle silloin. Minun ei tarvinnut työskennellä ”Hullun” kanssa ansaitakseni rahaa tai ollakseni joku. Meistä tuli ystäviä siitä huolimatta, sillä vastakohdat vetävät toisiaan puoleensa. Olin jo Hard Rock Cafen Aurinko- ja leijonakuningas, toisinaan myös malli, ja minulla meni paremmin kuin useimmilla ikäisilläni.

Mutta rahat katosivat nopeasti, ja siitä seurasi levottomuus. Tarvittiin jotain uutta. Pian minä ja ystäväni salakuljetimme jalokiviä Thaimaasta Japaniin. Teimme bisnestä, jonka kannattavuuden laita oli hieman niin ja näin.

Vuoden 1990 lopulla eräs nainen nukahti pankkiholviin. Hänet päästettiin ulos vasta seuraavana päivänä, ja päivää myöhemmin Hullu luki tapahtuneesta *Dagens Nyheteristä*. Mestarivaras Anders mietiskeli holvissa yöpymistä, ja tammikuun toisen ja kolmannen päivän välisenä yönä vuonna 1991 hän teki sen vapaaehtoisesti.

Mutta Anders ei nukkunut yksin mukavalla sohvalla, vaan korkealla ilmanvaihtokanavassa, ja mukana oli mestarikonna, joka oli katsonut *Kummisetä*-elokuvat liian monta kertaa ja joka oli samanaikaisesti sekä nero että jonkinmoinen idiootti. Miehen sydämessä oli kaksi puolta: toinen täyttä kultaa, toinen silkkaa mätää. Hän auttoi mielellään muita, mutta yhtä mielellään manipuloi heitä toteuttaakseen omia tarkoituksperiään. Hänellä ei koskaan ollut kiintopistettä elämässään, ja hän päätyisi ihailemaan elokuvahahmo Keyser Sözeä. Minä sain yhdistettyä hänet erääseen porukkaan, minkä ansiosta ryöstö toteutettiin juuri sillä tavoin. Ja hän vihasi miestä, jonka kanssa jakoi pankkiholvin sinä yönä.

Kun holvi avattiin, Anders toimi nopeasti, ja vain toinen ryöstäjä jäi valvontakameran kuvaan. Länkisäärisen kaverin päässä oli Gorbatsšov-naamari, josta rikos sai nimen Gorby-ryöstö. Yli sata kiloa seteleitä, kultaa ja arvopapereita lastattiin ulkona odottavaan autoon, ja he kiitivät kohti Kungsholmenia. Siellä laukut, naamarit ja aseet

jätettiin erääseen asuntoon. Sitten he jatkoivat matkaa surkealla kotterolla, joka piilotettiin viimein erääseen autotalliin useiksi vuosiksi. Matkan varrella länkisäärinen mies nousi autosta ja asettui Odenplanin SE-pankin tienoille uteliaaseen väkijoukkoon katselemaan itse aiheuttamaansa kaaosta.

Minä en ollut kovin kaukana sieltä. Istuin laskemassa, kuinka halvalla voisin saada käytetyt jääkaappikompressorit näyttämään uusilta Englannin Newcastlesta.

Pian sen jälkeen puhelin soi:

”Hei! Onko siellä Tobias? Täällä puhuu Camilla... Henemark... La Camilla... Army of... Äh, onko se Tobias?” Kyllä oli. Ei, en ollut leikkauttanut hiuksiani. Kyllä, olin yhä jokseenkin hyvässä kunnossa. He olivat ilmeisesti nähneet mallitoimistossa vanhoja kuviani. ”Tapaisitko Army... äh, erään tunnetun pop-yhtyeen, jotta nähdään, kohtaavatko kemiat?”

”Kemiako? No... öö, totta kai.”

Palasin kompressorieni pariin. Ne olivat *da shit*. Kesällä 1990 työskentelin Stureplanilla astioidenkerääjänä Spagetti Company -ravintolassa, mutta sain uskomatonta kyllä henkilöstöpulan vuoksi pian vastuulleni avaimet, koodit ja luvat.

Joskus kahvittelin tansanialaisten ystäväni kanssa, jotka niin ikään työskentelivät ravintolassa. Robert oli asianajaja, Peter kirurgi ja Albert kauppatieteiden maisteri ja yritysjuristi. Kaikki kolme sanoivat viihtyvänsä hyvin tiskihuoneessa, vaikka kokivatkin, etteivät voineet saavuttaa siellä täyttä potentiaaliaan.

Syksy ja talvi kuluivat tehdessä bisneksiä konnien kanssa, mallintöissä ja ravintoladuunissa samalla kun juttelin akateemisten ystäväni kanssa Afrikasta, rahasta ja kompressoreista. Alkuvuodesta 1991 tiesin tarkalleen, mikä oli homman nimi: käteinen, Afrikka ja minun ideomani kompressoribisnes.

Sitten puhelin soi taas. ”Heei, Conan!” Ääni oli pehmeä ja elegantti. Siellä puhui Army of Loversin Jean-Pierre Barda.

”Öö... Conan...? Hei, Jean-Pierre!”

”Viimeksi oli niin mukavaa, Conan... Pian Älvsjön messukeskuksessa on muotiviikot, tiedät kai sen?”

”Muotiviikot?”

”Tulet kai mukaan lavalle, Conan?”

”No... totta kai...”

Newcastle, talvi 1991: sateista ja surkeaa, mutta se sopi täydellisesti kompressoribisnekselleni. Albertilla, tiskaajaekonomilla, oli siellä tietenkin serkku, joka oli hommannut pienen tilan teollisuusalueelta. Intialainen kumppanini Akash oli täyttänyt sen jo käytetyillä kompressoreilla, jotka oli löydetty romuttamoilta ja kierrätyskeskuksista. Hän oli jopa ilmoitellut paikallislehdissä vanhojen jääkaappien ja pakastimien ilmaisesta noudosta.

Kiitin ja maksoin taksimatkasta ja astuin sisään verstaaseen. Siellä odottivat Albertin langon insinööriopiskelunsa saanut poika ja hänen ystävänsä. Projekti käynnistyi: kompressorit puhdistettiin, niihin vaihdettiin uudet öljyt, uusi kylmäaine, tarvittaessa uudet tiivisteet, ne maalattiin uudelleen, niihin lisättiin logot ja ne pakattiin uusiin laatikoihin. Muutamaa päivää myöhemmin ne näyttivät upouusilta ja valmiilta vietäviksi Dar es Salaamiin.

Poika ja hänen ystävänsä opettelivat prosessin. Suunnitelmana oli siirtää toiminta Tansaniaan, jotta välttyttäisiin uusien tuotteiden kalliilta tulleilta, ja ystävä oli joka tapauksessa muuttamassa takaisin kotiin. Pian taikatemppu toteutettaisiin paikan päällä.

Hokkuspokkustako, mietin. Huijaustako?

Äh, vittu, antaa mennä! ajattelin viimein ja matkustin takaisin Ruotsiin, kun konttikuljetus oli järjestetty.

Viime aikoina ansaitsemani rahat lojuivat nyt kasassa olohuoneen pöydällä. Olin tuhlannut osan, mutta säästänyt silti tuntuvan summan. Oli aika ajatella suuremmin. ”*Fuck it. BIG TIME!*” sanoin ääneen itselleni ja lainasin vielä lisää rahaa aivan vääriltä tyypeiltä.

Viileänä maaliskuun päivänä vuonna 1991 astuin ulos Södermannagatanin asunnostani Konsumin muovikassi käteistä pullollaan.

Menin metrolla T-Centraleniin. Siellä tunsin kaupungin rytmin sykkivän kiihkeänä. *Big time* alkaisi täältä.

Hamngatanilla oli Sparbankenin konttori. Menin suoraan sinne ja ojensin lapun: *SWIFT-siirto tälle tilille*. Kassanhoitaja näytti väsyneeltä, kunnes laskin Konsumin kassin tiskille ja nostin sitä peittäneen huivin. Sitten ladin esiin setelinippuja. Niiden joukossa oli muutamia, jotka olivat peräisin eräästä siihen aikaan varsin puhutusta Odenplanin pankkiholvista.

Lomakkeita täytettiin. Paikalle tuli lisää pankkivirkailijoita. Hetkeä myöhemmin astuin kevätaurinkoon taskussani kuitti *SWIFT-siir*rosta ja kaulassani Newcastle United -huivi.

”Niin, kevät- ja kesämallisto esitellään tietenkin jo nyt”, Alexander Bard sanoi asialliseen tapaansa.

”Camilla Thulinin mallisto”, hän lisäsi.

”Alusvaatteita... Sexy, sexy”, Jean-Pierre Barda sanoi viettelevä katse silmissään.

Dominika Peczynski härnäsi kuten hänellä oli tapana: ”Kaikilta kundeilta, joiden kanssa olen maannut, lokahtaa leuka, kun he näkevät minut näissä.”

Michaela de la Cour huokaisi, kun taas Jean-Pierren yhä viettelevä katse oli kiinnittynyt minuun.

No, mitä helvettiä, ajattelin ja mietin sitten hetken muita kreisejä juttuja, joita olin viime aikoina puuhaillut kenenkään tietämättä.

Joten... Hitto soikoon, tästähän maksetaan ihan hyvin, ja tässä seurassa saa varmasti hoitaa omia juttujaan melko huomaamattomasti.

Samaan aikaan, kun kompressorikontti saapui Itä-Afrikkaan, minä seisoin Älvsjön messukeskuksen lavalla. Army of Loversin jäsenet olivat kaikki yhtä vähäpukeisia ja tanssivat ja poseerasivat lavalla kaiuttimista uhkaavasti jylisevän *Crucified*-biisin tahdissa. Itse yritin parhaani mukaan pysytellä taustalla.

Eesityksen jälkeen siemailin espressoa ja muu porukka oli *Expressen*-lehden kimpussa.

Muu porukka: ”Se on Conan!”

Conan? En ollut lainkaan kärryillä. Olin hetkeksi unohtanut, että minusta oli jostain kumman syystä tullut ”Conan”.

”Se on Conan!” kuulin Army of Lovers -kuoron sanovan uudelleen, tällä kertaa melko kovaan ääneen.

He pitelivät edessäni kuvaa *Expressen*in etusivulta. Oli ilmeisesti joku juttu, että samantapainen kuva julkaistiin joka vuosi tuona tietynä päivänä. Tänä vuonna kuva oli ”Conanista” pelkissä kalsareissa. Ja pian tämän jälkeen ne vedettäisiin kinttuihin.

Konttilaiva oli viimein saapunut Dar es Salaamiin, ja siellä odotti suunnitelmien mukaisesti Albertin langon pojan kaveri. Mutta nuori mies osoittautui odottamattoman monitaitoiseksi. Hän ei ollut ainoastaan ystävän ystävä, insinööriopiskelija ja kätevä käsistään, vaan myös huijari. Tai ehkä hänestä oli juuri tullut sellainen. En olisi yllättynyt, jos hän ennen Englannista lähtöään olisi ensin ajatellut: *Huijaustako*? Ja sitten: Äh, vittu, antaa mennä!!

Kun astuin lentokoneesta Dar es Salaamissa, kostea, suolanmakuinen ilma iski vasten kasvojani. Oli maaliskuu 1991, ja kuumuus väreili jo passintarkastuksen iankaikkisen pitkässä jonossa. Kun vihdoin pääsin eteenpäin, minua oli vastassa ruoankärystä, bensii-ninhuuruista ja tungoksesta koostuva kaaos. Eräs iäkäs mies vakuutti minut nopeasti siitä, että hän ajoi kaupungin parasta taksia, mikä hänen maailmassaan tarkoitti ruosteista koslaa, jossa oli sentään ehjä kori.

Täristelimme eteenpäin Dar es Salaamin kaoottisessa liikenteessä, jossa sorateiden kuopat kilpailivat siitä, mikä niistä saisi nielaista meidät. Kaikenlaiset ajoneuvot, polkupyörät ja jalankulkijat taas kilpailivat tilasta, ja pöly peitti kaupungin kuin kantena. Mutta kun lähes-tyimme Oyster Bayta, kaikki muuttui. Yhtäkkiä maisema avartui: vihreitä puutarhoja, rauhallisempia katuja ja näkymä kauas Intian valta-merelle. Oyster Bay Hotel oli kuin keidas kaupungin äärimmäisellä laidalla, melkein meren kainalossa.